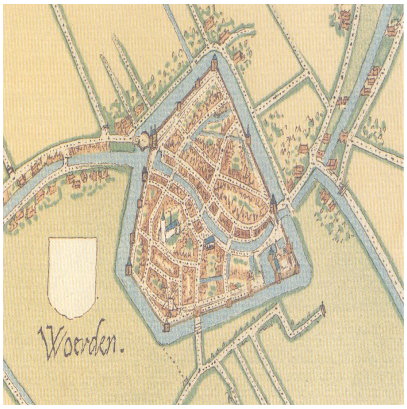

Geschiedenis van Woerden 1/3

Beschrijving

default watermark

Nu ik een halfjaar in Woerden woon, wordt het tijd om me de geschiedenis van Woerden eigen te maken. Daarbij maak ik gebruik van de informatie die ik vond op het *Regionaal Historisch Centrum* Rijnstreek.

De Romeinen

Hier in Nederland begint elke geschiedenis, zo lijkt het, met een Romeinse activiteit. Zo ook in Woerden, want de oudste aanwijzingen van bewoning in het centrum van de stad Woerden worden gevormd door archeologische vondsten.
In de tweede helft van de eerste eeuw ontstond hier een Romeinse versterking langs de *Oude Rijn*, het *Castellum Laurium*, een van de vele versterkingen langs die rivier, die als noordelijke grens van het *Romeinse Rijk* fungeerde.

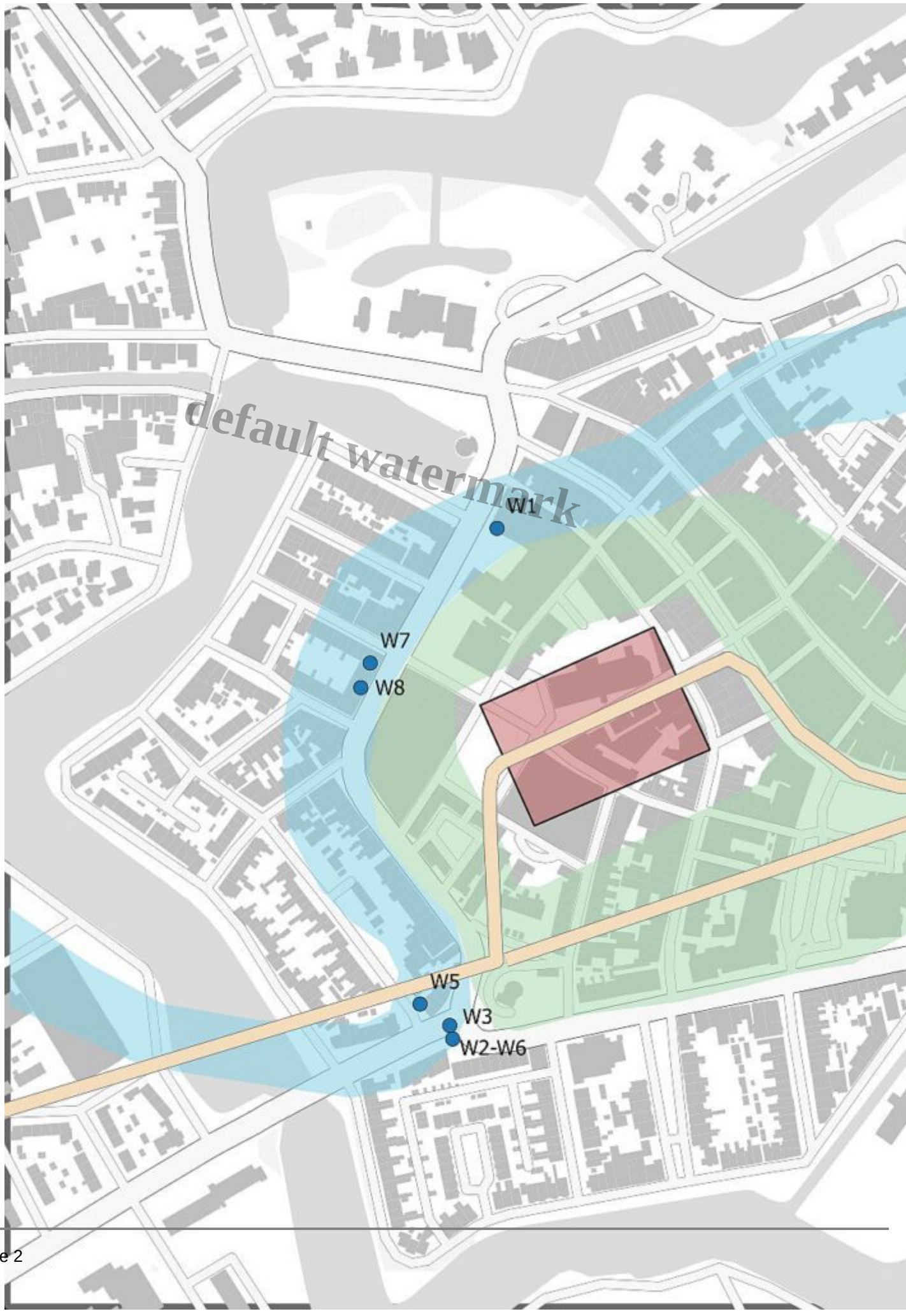
default watermark
W1
W7
W8
W5
W3
W2-W6

Woerden als Castellum Laurium (bron: Hans Erren â?? Eigen werk, CC BY-SA 4.0, wikimedia). De vindplaatsen van de Romeinse schepen zijn aangegeven met blauwe stippen.

Bonifacius

Na het vertrek van de Romeinen zou o.a. *Bonifatius* in Woerden zijn missionair werk hebben verricht; maar bewijzen zijn hiervoor zijn (nog) niet gevonden. Wel is zeker dat Woerden tot de eigendommen van de bisschop van *Utrecht* is gaan behoren. Als grensplaats van het *Sticht*, gelegen tegen het graafschap *Holland*, is de kleine gemeenschap rondom een kerkje voor de verdediging van belang.

Floris V

Het Sticht en Holland lagen regelmatig met elkaar overhoop, daarom laat bisschop *Godfried van Rhenen* er rond 1160 een versterking bouwen. Dat groeide later uit tot het huidige Kasteel.
In 1280 verwerft graaf *Floris V* zich het plaatsje en behoort Woerden plotseling tot het graafschap Holland. Dat was tegen de zin van de heer van Woerden, *Herman IV*, die een aantal jaar later, in 1296, medeplichtig is aan de moord op Floris V.

default watermark

Petruskerk en jaarmarkt

De voortdurende oorlogen en bijbehorende grensverschuivingen, in het Stichts-Hollands grensgebied maken dat rond 1370 Woerden onder leiding van de baljuw *Willem van Naaldwijk* voorzien wordt van wallen en een gracht.
Dat leidde er toe dat in 1372 hertog *Albrecht van Beieren* Woerden stadsrechten verleende. Rondom dat jaar wordt ook een nieuwe kerk gebouwd, de *Petruskerk*, waarvan de huidige toren gedeeltelijk nog aanwezig is. Later, in 1401 krijgt Woerden het recht om zijn eigen stadsbestuur te kiezen, En in 1410 krijgt Woerden zijn jaarmarkt, de voorloper van de huidige â??*Koeienmarkt*â??. Eveneens in 1410 vervangt *Jan van Beieren* de oude versterking van *Godfried van Rhenen* door een nieuw kasteel. En dat het huidige Kasteel, waarin de oudste elementen van die tijd nog terug te vinden zijn.

Stadhuis

Toen het Woerdense stadsbestuur 100 jaar bestond, bouwde het in 1501 zijn eerste stadhuis (en dat werd uitgebreid in 1610). Dat stadhuis heeft tot 1890 die functie gehad, darna werd het het kantongerecht en thans is het Stadsmuseum.

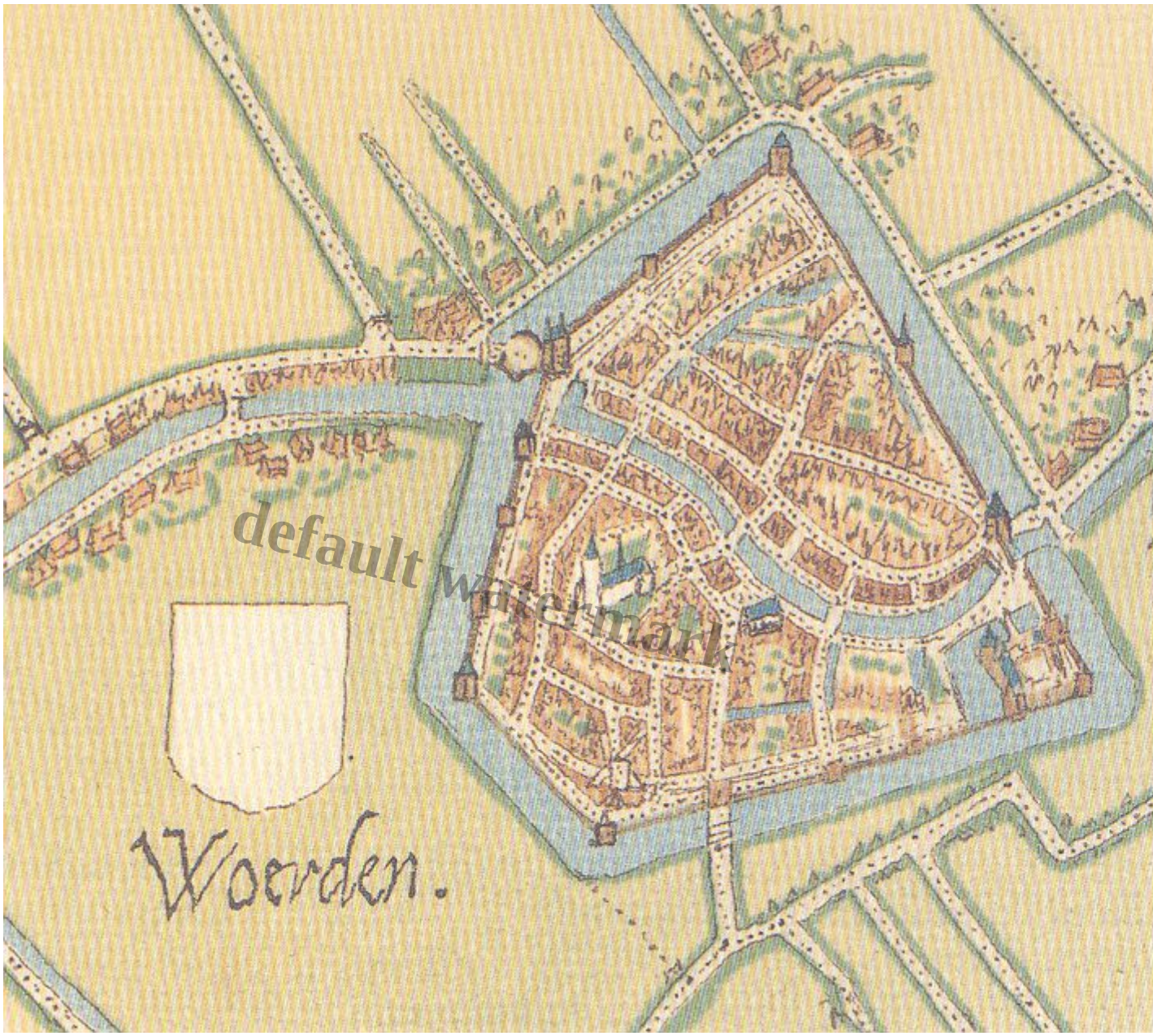

Woerden rond 1550 (bron: Jacob van Deventer (c1500-1575) wikimedia). De drie toen aanwezige stadspoorten zijn als kleine getekende gebouwen aangegeven.

Godsdiensttwisten

De Woerdense priester *Jan de Bakker* is de eerste in de Noordelijke Nederlanden, die om zijn van de R.K. kerkleer afwijkende prediking in 1525 ter dood werd gebracht op de brandstapel. De godsdiensttwisten zijn in Woerden aanvankelijk beperkt: de Lutherse hertog *Erik van Brunswijk*, die Woerden rond 1570 in pacht had, tolereert de Lutherse opvattingen in de stad. In 1575-1576 wordt Woerden, dat zich aan de kant van de Opstand schaarde, door de Spanjaarden belegerd: de stad houdt stand en de Spanjaarden breken hun beleg na een jaar op.

Rampjaar

Minder fortuinlijk is de stad in het *Rampjaar* 1672. De Franse troepen, waarmee de *Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden* op dat moment in oorlog is, bezetten Woerden en voerden er ruim een jaar een waar schrikbewind uit. Veel gebouwen en archieven zijn toen verloren gegaan door brand of plundering.

Waterlinie

In het begin van de achttiende eeuw wordt Woerden voorzien van een nieuwe buitengracht (de huidige Singel) en wordt de vesting vernieuwd. De stad gaat deel uitmaken van de *Oude Hollandse Waterlinie*. In 1701 wordt het eerste militaire opslagmagazijn, voorloper van het huidige *Arsenaal* uit 1762, gebouwd en in 1790 komt er een Kazerne in de binnenstad. In 1755 werd op een van de bolwerken van de stadsomwalling de korenmolen *De Windhond* gebouwd.

Prins van Oranje en de Ramp van Woerden

De â??Franse tijdâ?? (1795-1813) eindigt in Woerden dramatisch. Omdat de bevolking zich te vroeg achter de *Prins van Oranje* schaart (de Fransen zijn op dat moment nog in de stad) nemen de terugtrekkende Franse militairen wraak door op 24 november in een grote plunder- en moordpartij 28 burgers te doden en 37 meer of minder ernstig te verwonden. Deze *Ramp van Woerden* is een weinig bekend drama in de vaderlandse geschiedenis.

default watermark

Datum aangemaakt
2024/05/06